

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ХЯМЕ
(ФІНЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛІКА)
СІЛЕЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КАТОВИЦЯХ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ НОРД (КОРОЛІВСТВО НОРВЕГІЯ)
МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ІНКЛЮЗІЇ

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної конференції
**СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ:
УСПІШНІ УКРАЇНСЬКІ ТА ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ**

11 листопада 2025 року, м. Київ

О. Ф. Погорєлова, О. В. Мартинчук

АДАПТУВАННЯ ОСВІТНІХ ВИМОГ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ 63

С. І. Салюк, О. В. Мартинчук

SMART-ЦІЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ 65

А. О. Сокол, О. В. Мартинчук

ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ З КОМАНДОЮ
СУПРОВОДУ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В
ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ 67

О. Ф. Федоренко

ІШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ:
МОЖЛИВОСТІ, РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ 69

В. М. Шевченко

ВІД ІНТЕГРАЦІЇ ДО ІНКЛЮЗІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ
ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ 71

Н. Л. Шнит, Г. І. Васильєва

ОСВІТНЯ БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТ ДЛЯ СТВОРЕННЯ УМОВ
НЕЗАЛЕЖНОГО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ ТА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
ДЛЯ КОЖНОГО 73

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 2.

ДИЗАЙН ПОСЛУГ ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ ЇХНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ

А. В. Беззуба, Г. В. Супрун

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ПЕРЕКАЗУ ТЕКСТУ В
УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ
ТРУДНОЩАМИ 75

М. А. Бекешина, В. А. Литвиненко

ПОДОЛАННЯ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ
ТЕАТРАЛІЗОВАНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 77

І. Є. Богданова, О. П. Таран

ФОРМУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З
АУТИЗМОМ РАННЬОГО ВІКУ З ОПОРОЮ НА МОТОРНУ ІМІТАЦІЮ 79

К. Ю. Бойчук, Н. А. Лопатинська, М. С. Овчаренко

АКТИВІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО
ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА
ЗАСОБАМИ КОМУНІКАТИВНОЇ СИСТЕМИ PECS 82

Н. Л. Шнит, м. Луцьк
natalshn@gmail.com
Г. І. Васильєва, м. Київ
h.vasylieva@kubg.edu.ua

ОСВІТНЯ БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТ ДЛЯ СТВОРЕННЯ УМОВ НЕЗАЛЕЖНОГО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ ТА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ КОЖНОГО

Модернізація української освіти спрямована на створення умов, за яких кожна дитина має можливість повною мірою реалізувати свій потенціал – незалежно від стану здоров'я, соціального статусу чи особливостей розвитку.

В умовах воєнного та післявоєнного контексту одним із пріоритетних завдань педагогічних працівників є урахування індивідуальних особливостей розвитку дітей із порушеннями емоційно-вольової сфери та поведінковими труднощами під час організації й забезпечення освітнього процесу [1, с. 17]. Такий підхід узгоджується з положеннями Концепції розвитку інклюзивної освіти в Україні та сприяє реалізації принципів безбар'єрності, визначених Національною стратегією безбар'єрності на 2024–2026 роки і відповідним планом заходів щодо її впровадження [2].

Освітня підтримка розглядається як комплексна система заходів, що передбачає ефективну міжсекторальну взаємодію освітніх, медичних, соціальних та громадських інституцій. У 2026 році Мережа батьківських організацій (далі – Мережа) зосереджує свою діяльність на сприянні впровадженню цього підходу в практику закладів загальної середньої освіти. Особлива увага приділяється адаптації нормативно-правової бази, розробленню методичних матеріалів і створенню моделей міжвідомчої співпраці, спрямованих на підвищення ефективності системи підтримки дітей з різними освітніми потребами.

Педагогічна спільнота є ключовим агентом упровадження принципів безбар'єрності в освіті. У 2026 році Мережа планує провести всеукраїнське опитування педагогічних працівників для виявлення актуальних потреб і бар'єрів у роботі з дітьми, які мають поведінкові труднощі. Результати дослідження слугуватимуть основою для пропозицій щодо оновлення змісту педагогічної освіти та розвитку системи професійної підтримки педагогів.

Мережа підкреслює значущість взаємодії родини та закладу освіти як ключового чинника успішності дитини. У рамках співпраці з ЮНІСЕФ вона розвиває платформу «Батьки – батькам», що забезпечує взаємопідтримку родин дітей з інвалідністю, обмін досвідом та фахові консультації, формуючи спільноту батьків і педагогів, спрямовану на індивідуалізацію навчання та зміцнення довіри між його учасниками.

Доступність освіти для дітей з інвалідністю значною мірою залежить від асистивних засобів, розвиток яких відкриває нові можливості для навчання дітей з

особливими освітніми потребами [3, с. 78]. У межах кампанії «Голос для Дениса» Мережа впроваджує системи альтернативної комунікації, зокрема eye-tracker – пристрої, що відстежують напрямок погляду користувача і його рухи головою, – що розширює доступ до освіти дітей із порушеннями мовлення чи моторики. Спільно з ЮНІСЕФ розробляються рекомендації та національний каталог асистивних засобів, спрямовані на підвищення доступності освітніх ресурсів і впровадження інновацій в інклюзивну освіту.

Співпраця з «Школою супергероїв» забезпечує навчання дітей на лікуванні та підтримку їхньої психологічної стабільності. Розробляються методичні рекомендації для роботи з дітьми з тривожними та психосоматичними порушеннями. У 2026 році пройдуть кампанії «Освіта, яка підтримує» та «Почути вчителя» для популяризації інклюзивної освіти та підтримки педагогів.

Безбар'єрність охоплює не лише фізичний доступ до закладів освіти, а й психологічну та соціальну відкритість до потреб кожної дитини. У рамках партнерства з ЮНІСЕФ увага зосереджена на «невидимих» бар'єрах, що обмежують можливості дітей з інвалідністю та їхніх родин, зокрема: обмежений доступ до позашкільної та професійно-технічної освіти, соціальна стигматизація, низький рівень обізнаності суспільства та складнощі з працевлаштуванням батьків, що впливають на якість життя родин. Представники Мережі беруть участь у міжвідомчих і громадських робочих групах, що формують політики в освіті, соціальних послугах, охороні здоров'я та інклюзії, забезпечуючи експертні позиції, аналітичні матеріали та пропозиції від імені родин дітей з інвалідністю.

Отже, діяльність Мережі батьківських організацій у 2026 році спрямована на формування цілісної системи підтримки, яка поєднує педагогічну компетентність, родинне партнерство та технологічні інновації. Освіта, яка підтримує, стає основою суспільства, у якому кожна дитина відчуває себе прийнятою, зрозумілою та спроможною до розвитку.

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення підтримки дітей, які мають труднощі в освітньому процесі, пов'язані з можливими розладами психіки та поведінки. Лист МОН України від 01.10.2025 № 1/20608-25. URL :
2. https://osvita.ua/doc/files/news/956/95688/List_MON_N_120608_25_vid_1_zhovtnya_2025_roku_1_.pdf
3. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 14.05.2021 № 366-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
4. Пріоритети та виклики політики безбар'єрності: аналітичні матеріали до розробки Плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні. Київ: НІСД, 2024. 136 с.